

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА БАЗІ АНГЛОМОВНИХ КІНОФІЛЬМІВ З
ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИМ КОНТЕНТОМ**

Студентки ступеня вищої освіти МАГІСТРА

Галузі знань 0203 Гуманітарні науки

Спеціальності 8.02030302 Мова та література (англійська)

Комаровської Катерини Сергіївни

Науковий керівник:

доцент, кандидат педагогічних наук

Авксентьева Т. А.

м. Вінниця – 2016 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	
Ошибка! Закладка не определена.	
1.1. Зміст та особливості формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей.....	Ошибка! Закладка не определена.
1.2. Навчальний потенціал кінофільмів у навчанні іноземних мов.....	Ошибка! Закладка не определена.
Закладка не определена.	
1.3. Англomовні кінофільми з професійно-орієнтованим контентом як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	
Ошибка! Закладка не определена.	
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ АНГЛОМОВНИХ КІНОФІЛЬМІВ З ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИМ КОНТЕНТОМ.....	
Ошибка! Закладка не определена.	
2.1. Система вправ для формування ІКК студентів мовних спеціальностей на базі англomовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом...	Ошибка! Закладка не определена.
Закладка не определена.	
2.2. Експериментальна перевірка системи вправ для формування ІКК студентів мовних спеціальностей на базі англomовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом.....	Ошибка! Закладка не определена.
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	
Ошибка! Закладка не определена.	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	
Ошибка! Закладка не определена.	
РЕЗЮМЕ	
Ошибка! Закладка не определена.	
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	
9	
ДОДАТКИ.....	
Ошибка! Закладка не определена.	

ВСТУП

Реалії сучасного життя висувають нові вимоги та завдання щодо навчання іноземних мов перед педагогічною наукою та методикою навчання іноземних мов. Новітнє суспільне замовлення визначається стрімким розвитком інформаційних та телекомунікаційних технологій, інтеграцією нашої країни у світовий та європейський простір, відкриттям нових економічних ринків, налагодженням міжнародних контактів тощо. У зв'язку з цим, іншомовне спілкування набуває дедалі важливішого значення в сучасному глобалізованому світі й часто стає визначальним чинником у суспільному житті та професійній діяльності все більшої частини населення. Вхідження України в єдиний освітній простір підвищує значущість іноземної мови не тільки як академічної дисципліни, але і як засобу оволодіння вузькогалузевою спеціалізацією. Відповідно, оволодіння іноземною мовою у цьому контексті є не тільки звичайним накопиченням мовних знань, але й засвоєнням соціокультурних реалій країни, мова якої вивчається, умінням адекватно реагувати на отриману інформацію та застосовувати набуті навички та вміння у конкретно визначеній ситуації.

У Програмі з англійської мови для університетів / інститутів зазначено, що метою навчання іноземної мови у ВНЗ є – оволодіння іноземною мовою як засобом комунікації та набуття професійно-спрямованої іншомовної компетенції.

Необхідність розвитку професійно-педагогічної компетенції студентів мовних спеціальностей є особливо актуальним завданням на другому курсі навчання в педагогічному ВНЗ, коли студенти ознайомлюються з теорією і практикою педагогічної діяльності. Для цієї категорії студентів практичний курс іноземної мови повинен слугувати не тільки джерелом набуття мовних та мовленнєвих, а й лінгво-комунікативних та лінгво-дидактичних умінь, необхідних для ефективної роботи в різних закладах навчання. Не секрет, що значна кількість випускників вітчизняних вищих навчальних закладів не здатна швидко самореалізуватися й адаптуватися до умов професійної педагогічної

діяльності через відсутність сформованості іншомовної професійно-педагогічної компетенції як складової частини загальної іншомовної комунікативної компетенції.

Крім цього, питання використання художнього фільму як ні з чим незрівняної форми комунікації, яка надає унікальну можливість вивчати іноземну мову і культуру через багатство мовних засобів та соціокультурної інформації залишається поза увагою науковців.

Відтак, виникає потреба у здійсненні подальших наукових пошуків ефективного альтернативного вирішення проблеми формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ, що й зумовлює **актуальність** даного дослідження.

Іншомовна комунікативна компетенція постійно знаходиться у фокусі уваги багатьох дослідників. Вчені розглядають іншомовну комунікативну компетенцію як складне, багатоаспектне явище. Питанню сутності і структури іншомовної комунікативної компетенції приділяли увагу такі науковці, як А. Андрієнко, Г. Архіпова, Н. Гез, С. Козак, О. Павленко, Н. Пруднікова, Ю. Федоренко; професійну спрямованість іншомовної комунікативної компетенції розглядали у своїх працях Е. Клименко, Л. Ковальчук, О. Павленко, М. Прадівлянний, Н. Пруднікова, Терещук Д.; процес та методи формування іншомовної комунікативної компетенції аналізували Липська І., Самойленко С., Беспалова Н., Яхунів Т., Верисокін Ю.; на особливості набуття іншомовної компетентності в мовних та немовних вищих навчальних закладах вказували Е. Шубин, Ю. Пассов, Л. Щерба.

Окремі аспекти зазначеної проблеми вивчалися у контексті подальшої наукової розробки низки концепцій і підходів до навчання, як от: 1) особистісно-діяльнісний комунікативний підхід до навчання іноземних мов; 2) компетентнісний підхід до навчання; 3) підхід, що ґрунтується на наявних в особистості мовних знаннях, уміннях і навичках (*skills-based approach*) та ін.

Водночас, складність досліджуваної проблеми, особливості її прояву у навчальній та професійній діяльності студентів мовних спеціальностей у

педагогічному ВНЗ зумовлюють необхідність подальшого накопичення теоретичних здобутків і практичного досвіду у даній педагогічній галузі.

Вищенаведені міркування доводять **актуальність** обраної нами теми магістерської роботи «Методика формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей на базі англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом».

Мета даного дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні доцільності використання англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом для формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей та експериментальній перевірці ефективності запропонованої методики для реалізації зазначеної мети. Мета дослідження конкретизується низкою дослідницьких **завдань**:

– Визначити зміст поняття «іншомовна комунікативна компетенція», сутність і структурно-динамічні ознаки позначуваного ним феномена, а також їхній зв'язок з іншими концептами даного категорійного поля.

– Розкрити навчальний потенціал кінофільмів у навчанні іноземних мов.

– Дослідити механізми формування іншомовної комунікативної компетенції та можливості їхньої актуалізації засобами автентичних кінофільмів.

– Розробити систему вправ для формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей на базі англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом.

– Експериментальним шляхом перевірити ефективність розробленої системи вправ.

Об'єкт дослідження – процес формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ.

Предмет дослідження – система вправ для формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей на базі англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом.

Для реалізації завдань дослідження було застосовано комплекс теоретичних та емпіричних **методів**: аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення та експеримент.

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягає в тому, що:

– *уточнено* сутність, структуру та особливості формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ;

– *обгрунтовано* ефективність використання англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом у формуванні іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ;

– *дістали подальшого вдосконалення* форми й технології іншомовної підготовки студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ;

– *розроблено* методика формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей на базі англомовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблена автором методика та система вправ для формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей може бути використана під час занять з практики англійської мови та семінарських, лекційних і лабораторних заняттях з методики навчання іноземних мов.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження обговорювалися та були схвалені на студентській науковій Інтернет-конференції «Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури» (м. Вінниця, 21 грудня 2015 р.), XIV міжнародній студентській Інтернет-конференції «МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі» (м. Вінниця, 17-18 березня 2016 р.) , Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультимедійному просторі» (м. Вінниця, 14 квітня 2106 р.) та звітній

конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов «Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі» (м. Вінниця, 20 квітня 2106 р.) .

Публікації за темою дослідження. Основні положення та висновки дослідження знайшли відображення у 4 публікаціях.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури (76 найменувань), резюме та додатків. Загальний обсяг – 84 сторінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барабаш Ю. Удосконалення іншомовної комунікативної компетенції молодих науковців / Ю. Барабаш // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – №3. – С. 91 – 96.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Вид. центр „Академія”, 2004. – 344 с.
3. Безкоровайна О. В. Актуальні аспекти комунікативної компетенції студентів ВНЗ / О. В. Безкоровайна, Л. В. Мороз // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 25. – С. 142 – 145.
4. Бобильова О. Комунікативний метод як метод активізації творчих можливостей особистості / О. Бобильова // Англ. мова та література. – 2005. - № 26(108). – С. 2 – 4.
5. Вахнован М. М. Теоретичний аналіз психолого-педагогічних підходів до формування іншомовної комунікативної компетенції / М. М. Вахнован // Психологія і особистість. – 2015. – № 1. – С. 131 - 142
6. Верисокін Ю. І. Відео фільм як засіб підвищення мотивації учнів / Іноземна мова в школі. – 2003. – №5-6. – С.31 – 34.
7. Волошина А. Безеквівалентна лексика близькоспоріднених мов: проблема семантичної структури // Наукові записки. – Випуск XXVI. – Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. – С. 56 – 64.
8. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети / Т. Вольфовська // Шлях освіти. – 2001. – № 3. – С. 13 –16.
9. Жаворонкова В.В. Формування комунікативної компетенції в студентів філологічних факультетів / В.В. Жаворонкова // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2(13). – С. 194 – 197.
10. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя. – М. : Высшее образование сегодня, 2004. – 43 с.

11. Ізмайлова О. А. Формування іншомовної комунікативної компетенції як структурного компонента комунікативної культури студентів мовних ВНЗ / О. А. Ізмайлова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. – 2010. – № 17. – С. 66 – 72.

12. Климова О. В. Англійська мов : метод. вказівки до використання відеофільму «My Fair Lady» для студ. всіх спец. денної форми навчання / уклад. : О. В. Климова. – К. : НУХТ, 2005. – 47 с.

13. Климова О. В. Методика роботи з відеоматеріалами на занятті з англійської мови / О. В. Климова // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2011. – № 4. – С. 31-35.

14. Коваленко О. Формування компетентнісного підходу до вивчення іноземних мов / Коваленко О. // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2008. – № 3. – С. 80 – 86.

15. Козак С. Формирование иноязычной коммуникативной компетенции будущих специалистов морского флота: дис. канд. пед. наук: 13.00.04. – Одеса, 2001. – 224 с.

16. Комаровська К. С. Англомовні кінофільми з професійно-орієнтованим контентом як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ / К. С. Комаровська // Мова, освіта, культура: Інтеграційні тенденції в сучасному світі. Матеріали XIV міжнародної студентської інтернет-конференції [17-18 березня 2016 р.] / Гол. ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». – 2016. – С. 136 – 138.

17. Комаровська К. С. Зміст та структура іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей у педагогічному ВНЗ / К. С. Комаровська // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів; випуск 1 [21 грудня 2015р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 56 – 58.

18. Комаровська К. С. Методика формування іншомовної комунікативної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англomовних кінофільмів з професійно-орієнтованим контентом ВНЗ / К. С. Комаровська // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [14 квітня 2016 р.] / Гол. ред. Т.І. Ямчинська. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – С. 41 – 44.

19. Конотоп О. С. Методичні рекомендації з навчання майбутніх філологів англійського діалогічного спілкування з використанням автентичних художніх фільмів// Збірник наукових праць, вип. 47, КНЛУ, 2013. – С. 97-101.

20. Конотоп О. С. Принципи відбору автентичних художніх відеофільмів для навчання майбутніх філологів діалогічного спілкування / О.С. Конотоп // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. пр. – К. : Видавництво П/П «ЕКМО», 2006. – Випуск 3. – С. 147 – 158.

21. Конотоп О. С. Специфічні принципи відбору автентичних художніх фільмів для навчання майбутніх філологів III курсу англійського діалогічного спілкування / О.С. Конотоп // 60 років ЮНЕСКО: погляд у майбутнє: тези доповідей наук. конф., 22 – 23 лютого 2006 р., Київ / М-во освіти і науки України, Київський національний лінгвістичний університет. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 93 – 95.

22. Конотоп О.С. Модель навчального процесу майбутніх філологів з формування англomовної комунікативної компетенції використанням автентичного художнього фільму в циклі занять/ О. С. Конотоп // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць, вип. 48, КНЛУ. – 2013. – С. 79 – 81.

23. Король С. В. Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов / С. В. Король // Педагогічний дискурс. – 2012. – Випуск 11. – С. 133 – 136.

24. Креденець Н. Д. Компетентність парадигма професійної підготовки фахівців // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у

підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 6. – Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004. – 701 с.

25. Курило, Л. В. Контроль та оцінювання професійно-орієнтованого писемного мовлення майбутніх викладачів англійської мови / Л. В. Курило // Іноземні мови : Науково-методичний журнал. – 2013. – № 4. – С. 29 –34.

26. Леонтович О. А. Введение в межкультурную коммуникацию : Учеб. пособие. / О. А. Леонтович. – М. : Гнозис, 2007. – 368 с.

27. Липська І. І. Методика формування франкомовної лексичної компетенції продуктивного усного мовлення у студентів мовних спеціальностей: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 / І. І. Лепська. – К.: КНЛУ, 2010. – 24 с.

28. Лубянова О.В. Психолого-педагогічні особливості формування англійської писемної комунікативної компетенції/ О. В. Лубянова // Вісн. Нац. техн. ун-ту України "КПІ". Сер. Філологія. Педагогіка. - 2013. - Вип. 1. - С. 118-128.

29. Мореховский А.Н., Воробьева О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка. – Киев:Вища школа, 1984. – 247 с.

30. Ніколаєва Ж.В. Сучасні підходи до формування іншомовної компетенції майбутніх філологів у контексті євроінтеграції/ Ж.В. Ніколаєва // Наукові праці. Том 50. № 37. – С. 136 – 139.

31. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 1999. – 269 с.

32. Ніколаєва С. Ю. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : Курс лекцій (схеми і таблиці) [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. — К. : Ленвіт, 2011. — 338 с.

33. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми та таблиці): Навч. посіб.для студ. вищ. навч. закладів / С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.

34. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О. В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004. – С. 5–14.

35. Пащук В. С. Навчання студентів мовних спеціальностей усного англійського монологічного мовлення з використанням автентичних художніх фільмів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Вікторія Степанівна Пащук. – К., 2002. – 247 с.

36. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-ге вид. – К.: Каравела, 2008. – 325 с.

37. Розумна Т.С. Формування комунікативної компетентності в інтерактивному навчанні іншомовного спілкування / Т.С. Розумна // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – 2015. – №1. – С. 263 – 268.

38. Роман С. М. Професійно орієнтована іншомовна комунікативна компетентність майбутніх учителів іноземної мови як предмет формування в курсі практики усного та писемного мовлення / С. М. Роман // Іноземні мови : Науково-методичний журнал. – 2012. – № 2. – С. 39 – 45.

39. Самойленко С.А., Беспалова Н.В., Липська І.І. Фільми як засіб підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних МОВ// Молодий вчений. – 2015. – № 2 (17) лютий. – С. 102 – 105.

40. Скворцова С. О., Цимбалюк Я. С. Компетентності та компетенції співвідношення понять // Пошук молодих. Випуск 9. Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Формування компетентностей у учнів основної і старшої школи під час вивчення природничо-математичних дисциплін». Укладач: Шарко В. Д. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2010. – С. 5 – 7.

41. Тарнопольський О. Ю. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навчальний посібник. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2006. – 248 с.

42. Терещук Д. Г. Основні підходи щодо викладання іноземної мови професійного спрямування у контексті болонського процесу / Д. Г. Терещук // Наукові записки. Серія: Педагогіка. – 2010. – № 3. – С. 93 – 97.

43. Ткаченко Л. Комунікативна компетенція студентів – запорука професійного успіху / Ткаченко Л. // Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України: зб. наук. ст. учасників Всеукр. наук.-практ. конференції. – Київ., 23–24 грудня 2003 р. / Редкол.: І.І. Тимошенко та ін. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 583 с.

44. Ткаченко Л. Формування професійно-педагогічної компетентності викладача ВНЗ / Л. Ткаченко // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. - Переяслав-Хмельницький : Вид. ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди", 2013. – Вип. 28. Т. II. – С. 337 – 341.

45. Ярошенко О. В. Вправи для формування у майбутніх викладачів англійської мови професійно орієнтованої компетентності в діалогічному мовленні на основі кейс-методу / О. В. Ярошенко // Іноземні мови : Науково-методичний журнал. – 2013. – № 4. – С. 21 – 28.

46. Ярошенко О. Методична підготовка майбутніх учителів: реальний стан і шляхи до вдосконалення / О. Ярошенко // Вища освіта України. - 2004. - № 1. - С. 69 – 73.

47. Яхунов Т. О., Верисокін Ю. І. Типологія кіноінформації та її використання для навчання лексики соціокультурним компонентом / Іноземні мови. – 2000. – №3. – С. 33 – 36.

48. Canal M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy / M. Canal // Richards J. and Schmidt R., (eds.) Language and Communication. – London : Longman, 1983. – P. 2–27.

49. Hutmacher Walo. Key competencies for Europe // Report of the Symposium Berne, Switzerland 27-30 March, 1996. Council for Cultural Cooperation (CDCC) a Secondary Education for Europe. Strasburg, 1997.

50. Hymes, D. On communicate competence / D. Hymes // J. B. Pride and J. Holmes, (eds.): Sociolinguistics . – Harmondsworth, Middlesex : Penguin Education, 1972.– P. 269–293.

51. Oxford R.L. Language learning strategies: What every teacher should know / R. L. Oxford. – New York, 1990. – 139 p

Електронні джерела

52. Березовська О.В. Використання художніх фільмів у навчанні іноземної мови. – [Електронний ресурс] / О. В. Березовська – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1890/1/Some%20possible%20ways%20of%20fiction%20films%20use%20at%20the%20foreign%20language%20classes%20are%20described.pdf>

53. Бондарук Я. Умови поліпшення іншомовної комунікативної компетенції майбутніх учителів-філологів. – [Електронний ресурс] / Я. Бондарук – Режим доступу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3218/1/Bondaruk_statya.pdf

54. Добровольська Л. С., Кравець Ю. Ю. Особливості формування дискурсивної компетенції студентів педагогічних ВНЗ. – [Електронний ресурс] / Л. С. Добровольська, Ю. Ю. Кравець – Режим доступу: http://fif.at.ua/publ/avtori/dobrovolska_l_s_kravec_ju_ju/osoblivosti_formuvannja_diskursivnoji_kompetenciji_studentiv_pedagogichnikh_vnz/133-1-0-171

55. Елизарова Г. В. Формирование межкультурной компетенции студентов в процессе обучения иноязычному общению [Электронный ресурс] : дис. на соискание ученой степени д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания» / Г. В. Елизарова – СПб., 2001. – 317 с. –

Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/formirovanie-mezhkulturnoi-kompetentsii-studentov-v-protssesse-obucheniya-inoazychnomu-obshc>

56. Ізмаїлова І. Г. До питання про формування професійної компетенції у студентів спеціальності «переклад» у сучасних умовах. – [Електронний ресурс] / І. Г. Ізмаїлова – Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidanny_a/Act_problemi/2008/2/36.pdf

57. Ізмаїлова О. А. Формування іншомовної комунікативної компетенції як структурного компонента комунікативної культури студентів мовних спеціальностей. – [Електронний ресурс] / І. Г. Ізмаїлова – Режим доступу: <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/177.pdf>

58. Климова О. В. Методика використання «Business English Portfolio» на заняттях з англійської мови. – [Електронний ресурс] / О. В. Климова – Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_9/18.pdf

59. Котнюк Л., Онопрієнко Т. Використання автентичних художніх фільмів як засобу формування комунікативної компетенції студентів. – [Електронний ресурс] / Л. Котнюк, Т. Онопрієнк – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/7711/1/11klgvah.pdf>

60. Мороз Т. І. Формування іншомовної професійної компетентності у процесі підготовки майбутніх фахівців. – [Електронний ресурс] / Т. І. Мороз – Режим доступу: <http://int-konf.org/konf012014/688-k-p-n-moroz-t-o-formuvannya-nshomovnoyi-profesynoyi-kompetentnost-u-proces-pdgotovki-maybutnh-fahvcv.html>

61. Нагірний Л. Особливості формування іншомовної комунікативної компетенції студентів. – [Електронний ресурс] / Нагірний Л. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Aprgf/2012_1/Liubomyr_Nahirnyi.pdf

62. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти [Електронний ресурс] / О. Овчарук // Директор школи. Україна. – 2005. – №3/4. – Режим доступу : <http://pld.org.ua/index.php?go=Pages&in=cat&id=41&page=50>. – Заголовок з екрану. – Мова укр.

63. Рись Л. Ф. Формування іншомовної комунікативної компетенції. – [Електронний ресурс] / Л. Ф. Рись – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/3963/1/Rys.pdf>

64. Сорокіна Н. В. Професійна іншомовна компетентність майбутніх філологів у системі ключових освітніх компетенцій. – [Електронний ресурс] / Н. В. Сорокіна – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/4072/1/Vip_49_16.pdf

65. Чиханцова О. Роль іншомовної професійної комунікаційної компетенції під час оволодіння фахом у ВНЗ. – [Електронний ресурс] / О. Чиханцова – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/695>

66. Kramsch C. The cultural component of language teaching. – [Електронний ресурс] / С. Kramsch – Режим доступу: <http://zif.spz.tu-darmstadt.de/jg-01-2/beitrag/kramsch2.htm>

67. Krashen S.D. The natural approach: language acquisition in the classroom. – [Електронний ресурс] / S.D. Krashen. – Режим доступу: http://www.osea-cite.org/class/SELT_materials/SELT_Reading_Krashen_.pdf, с. 1

68. Larsen-Freeman D. Language Teaching Methods. Teacher's Handbook for the Video Series. [Електронний ресурс] / D. Larsen-Freeman. – Режим доступу: http://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/language_teaching_methods_teachers_handbook.pdf

69. Sherman J. Using authentic video in the language classroom / J. Sherman – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 198 p.

70. Taylor K. Using DVD and video in your ESL class: Part two [Електронний ресурс] / К. Taylor. – Режим доступу: http://eltnotebook.blogspot.com/2007/01/using-dvd-and-video-in-your-esl-class_05.html

71. Empfehlung des Europäischen Parlaments und des Rates vom 18. Dezember 2006 zu Schlüsselkompetenzen für lebensbegleitendes Lernen. – [Електронний ресурс] / Amtsblatt der Europäischen Union. – Режим доступу :

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:DE:PDF>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

72. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.

73. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.

74. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ ст. // Освіта України. – 2001. – № 29. – С. 4–5.

75. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / Колектив авт.: С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей (керівники), Ю. В. Головач та ін.; Київ. друк. лінгв. ун-т

76. Современные языки: изучение, преподавание, оценка. Общевропейские компетенции владения иностранным языком / перевод выполнен на кафедре стилистики английского языка МГЛУ под. общ. ред. проф. К. М. Ирисхановой / Департамент современных языков Директората по образованию, культуре и спорту Совета Европы. – М.: Изд-во МГЛУ, 2003. – 145 с.